దేశభక్తి

'దేశభక్తి అనేది కమ్యూనిస్టులకు సులభంగా మింగుడుపడనిమాట. శ్రామిక వర్గ అంతర్జాతీయత ప్రాతిపదికగాగల దృక్పథానికి దేశభక్తి సహజంగానే సంకుచితంగా కనిపిస్తుంది. దేశంఅనేది అవిభక్తమయిన ఏకశిలానిర్మాణం (monolith) అనే ఆలోచన 'దేశభక్తి అనే భావనలో అంతర్లీనంగావుంది కాబట్టి శ్రామికవర్గ పక్షపాతం ఉన్నవాళ్ళకు అది సహజంగానే దోపిడీవర్గాలకుటగ్రిగా అనిపిస్తుంది. పైగా 'భక్తి అనే ఫ్యూడల్‌మాట అంతసహజంగానూ శాస్త్రీయదృక్పథం ఉన్నవారెవ్వరికైనా కంపరంపుట్టిస్తుంది. 'భక్తి' అనగానే గుడ్డివిశ్వాసం, మూఢఆరాధన, స్ఫురిస్తాయి.

కాని, కమ్యూనిస్టులకు ఇష్టంఉన్నా లేకున్నా, వాళ్లు ఈ మాటను తరచు ఎదుర్కోకతప్పదు. వలస, అర్ధవలస దేశాలలో జాతీయతత్వం బలంగావుంటుంది. కాబట్టి ఫలానా వారికి 'దేశభక్తి' లేదనే ఆరోపణ చాలా తీవ్రమయినది. మూడవ ప్రపంచ దేశాలలో తిరోగామి శక్తులు కమ్యూనిస్టులమీద, ఇతర ఆధునిక భావాల ప్రతినిధులమీద (ఉదాహరణకు, విజ్ఞానశాస్త్రం) ఈ ఆరోపణవేసి ప్రజలలోని జాతీయతత్వాన్ని తమ ప్రయోజనాలకోసం వాడుకోవడం సర్వసాధారణంగా జరుగుతూన్న విషయం. ఇండొనీషియాలో సుకర్ణోనుండి ఇరాన్‌లో ఖొమైనీవరకు ఎవ్వరూ దీనికి మినహాయి
ద్రోహులుగా నమ్మతారాఅంటే అదీలేదు. తమ ప్రయోజనాలకోసం కమ్యూనిస్టులతో కావలసినంతకాలం సఖ్యంగావుండి ఆ అవసరంతీరిన తరువాతే వీళ్ళలో ఎవ్వరికైనా కమ్యూనిస్టులలో దేశభక్తి రాహిత్యం కనబడింది. ఇందిరాగాంధీకి 1968లో కాంగ్రెస్‌ను చీల్చిననాటినుండి 1971లో అత్యధిక మెజారిటీతో గెలిచేదాకా సిపిఐ, సిపిఐ(ఎం)ల మద్దతు పార్లమెంటులో తనమనుగడకోసం అవసరమయింది. 1973 తరువాత గుజరాత్ బీహార్‌లలో చెలరేగిన తిరుగుబాట్లను 'ఫాసిస్టు' మూకలదాడులుగా చిత్రీకరించడానికి సిపిఐ మహామేధావుల సిద్ధాంతచాతుర్యం అవసరమయింది. అవసరాలన్నీ తీరినతరువాతే ఆమెకు కమ్యూనిస్టులు ఇవ్వాళేకాదు, 1942 నుండి గూడ దేశద్రోహులేనని గుర్తుకొచ్చింది.

ఇట్లాంటి వాతావరణంలో 'కమ్యూనిస్టులకు దేశభక్తి లేదు' అనే ఆరోపణను కమ్యూనిస్టులు ఎదుర్కోక తప్పడంలేదు. ఎందుకంటే అది తమ రాజకీయ మను

గడకు సంబంధించిన విషయం. ఏనాడో రాజకీయాలుకోల్పోయిన సిపిఐకి, ఇందిరా గాంధీ 'దేశద్రోహ' నేరం ఆపాదించిన తరువాత, బేవార్సుగా దొరికే నాలుగువోట్లు మాత్రమే పోయాయిగానీ, ఇండొనీషియాలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ 30 వేలమంది కేడర్ల ప్రాణాలను కోల్పోయింది. ఇరాన్‌లో ఇవ్వాళ కమ్యూనిస్టులేకాదు, పెటీబూర్జువా సోషలిస్టులయిన 'ముజాహిదీన్' లుగూడ ఈ నేరానికే వేలసంఖ్యలో చెండాడబడుతున్నారు.

ఎదుర్కోకతప్పదని గుర్తించి 'దేశభక్తి' లేదనే ఆరోపణను కమ్యూనిస్టులు ఎదుర్కొంటూనేవున్నారుగాని, మామూలుగా అందుకు సమాధానంగా చెప్పేమాటలు సంతృప్తికరమయినవికావు. దేశమంటే మట్టికాదు, అక్సాయ్‌చిన్‌లోని బండరాళ్లు కావు, దేశమంటే గురజాడ చెప్పిన వర్గరహితులయిన మనుషులుగూడకాదు, దేశమంటే పీడితప్రజలు, కాబట్టి దేశభక్తి అంటే పీడితప్రజాపక్షపాతం, అనేదితరచుగా వినబడే సమాధానం. ఇది వేదికలమీదినుండి ఇచ్చేఉపన్యాసాల పరిమితులకు లోబడి పుట్టిన వాదన. 'భక్తి' అనే ఫ్యూడల్ మాటకు వర్గపక్షపాతం అనే అర్ధం ఇవ్వటం ఎంతతప్పో, నిజమైన 'దేశం' అంటే పీడితప్రజలు మాత్రమేననే భాష్యం అంత సంశయాస్పదం. నిజానికి, మనిషన్నవాడికి దేశభక్తి ఉండాలనే ఆలోచననూ వదులుకోలేక, శ్రామికవర్గపక్షపాతాన్నీ శాస్త్రీయవర్గదృక్పథాన్నీకాదనలేక, రెంటికీఎలాగయినా సమన్వయం సాధించాలనే పెటీబూర్జువా రాడికలిజం నుండి పుట్టిన వాదనఇది. దేశంవలసగానో అర్ధవలసగానో ఉన్నంతకాలం, పెటీబూర్జువావర్గానికి కొంత విప్లవకర లక్షణం ఉన్నంతకాలం, ఈ ప్రయత్నం కొనసాగుతూనే వుంటుంది. దాన్ని కాదనవలసిన అవసరంలేదుగాని, విషయాన్ని శాస్త్రీయంగా (అంటే దాని చారిత్రిక నేపథ్యంలో) అర్ధంచేసుకోవడం అవసరం.

బూర్జువా జాతీయవాదం

'దేశభక్తి' అనేది జాతీయతత్వపు అతితీవ్రరూపం. ఇష్టముంటే అత్యున్నత రూపం అనొచ్చు. ఇష్టం లేకుంటే అతివాదరూపం అనొచ్చు. జాతులు చరిత్రలో చాలా ప్రాచీనమయినవిగాని, జాతీయతత్వం యూరప్‌లోని బూర్జువా విప్లవాలతో పుట్టింది. పెట్టుబడిదార్లకు సురక్షితమయిన మార్కెట్లుకావాలి. వీలయితే ప్రపంచవ్యాప్తంగా కావాలిగాని, అది సామ్రాజ్యవాదయుగం వచ్చేదాకా వీలుకాదుకాబట్టి, అంతవరకు కనీసం ఒకజాతి నివసించే

ప్రాంతంలోనయినా కావాలి. అంటే ఆ జాతి ఒక దేశంగాఏర్పడి ఒకేరాజ్యం (State) కిందవుంటూ, దేశవ్యాప్తమయిన ఒకేచట్టానికి లోబడివుండాలి. ఆ చట్టం గూడ 'దైవదత్తం'కాక మనుష్యులు ఏర్పరచుకునేది, మనుష్యులు మార్చుకోగలిగేది, కావాలి. అంటే లౌకికం (secular) కావాలి. లేకుంటే నిరంతరం మారేపెట్టుబడిదార్ల అవసరాలకు అనుగుణంగా దాన్ని మార్చడం సాధ్యంకాదు.

ఈ అవసరం ఒక్కొక్క పాశ్చాత్యదేశంలోనూ ఒక్కొక్క రూపంతీసుకుంది. అందుకే అన్ని పాశ్చాత్యదేశాలలోనూ జాతీయతత్వం ఒకేలాగలేదు, ఆయా దేశాల చారిత్రిక పరిస్థితులనుబట్టి మారుతుంది. ముఖ్యంగా రెండురకాలు కనిపిస్తాయి:

ఒకజాతి, లేకదేశం, ఒకే లౌకికంఅయిన చట్టంకింద జీవించాలంటే పరదేశాంతర (extra-territorial) మతాధికారంగాని, అభిమానంగాని, కూడదు. అటువంటి అధికారంవుంటే బూర్జువావర్గం తనఅవసరాల్ని అనుసరించి చట్టాన్నీ, పరిపాలనా పద్ధతులనూ, ముఖ్యంగా విదేశాంగనీతినీ మార్చుకోలేదు. ఆ మతాధికారం గూడ కేవలం 'ఆధ్యాత్మిక' రంగానికే పరిమితంకావాలి, మిగిలినరంగాలను బూర్జువావర్గానికి వదిలేయాలి. అంటే లౌకికంకావాలి. అందుకే మొట్టమొదటి పెట్టుబడిదారీ దేశమయిన ఇంగ్లండులో జాతీయతత్వం కాథొలిక్ మతాన్ని వ్యతిరేకించి ఆంగ్లజాతికి పరిమితమయిన ఆంగ్లికన్‌చర్చి (Anglican Church) రూపంతీసుకుంది కాథొలిక్‌మతం అంతర్జాతీయంగా ఒకే మత కేంద్రాన్నీ ఒకే మతాధికారినీ గుర్తిస్తుంది. పైగా మతం మనిషి 'ఆధ్యాత్మిక' వ్యవహారాలకు సంబంధించిన విషయం మాత్రమేననే బూర్జువా లౌకికవాదాన్ని ఆమోదించదు. మతం జీవితంలో అన్నిరంగాలకూ వర్తిస్తుందనే ఫ్యూడల్‌తత్వం దానిది. ఆ అధికారాన్ని పురస్కరించుకొని క్రిశ్చియన్‌దేశాల ఆంతరంగిక వ్యవహారాలలోనూ వాటిమధ్యజరిగే తగువులలోనూ మతాధికారులు తరచుగా తలమార్చేవారు. ఈ జోక్యం బూర్జువావర్గం అవసరాల దృష్ట్యా అభ్యంతరకరమయినది. ఎందుకంటే ఆంతరంగిక వ్యవహారాలలో మతాధికారులు ఫ్యూడల్‌ప్రభువులపక్షం వహించేవారు. విదేశీవ్యవహారాలలో బూర్జువా విదేశాంగనీతికి ప్రాతిపదికఅయిన పోటీకి ఈ జోక్యంవల్ల ఇబ్బందికలిగేది. అందుకే ఎనిమిదవ హెన్రీరాజు కాలంనుండి బ్రిటిష్ బూర్జువావర్గం కాథొలిక్ మతానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడి తనదేశంలోని కాంటర్బరీచర్చి కేంద్రంగాగల ఆంగ్లికన్ శాఖను ఏర్పాటుచుకున్నారు. తరువాతికాలంలో ఇదేరకమయిన పరిణామం ఫ్రాన్స్, జర్మనీ, తదితర యూరప్‌దేశాలలోజరిగి వివిధ ప్రొటెస్టంట్ శాఖలు

ఏర్పడ్డాయి. చివరికి, సిద్ధాంతంఎలాగున్నా, వాస్తవంలో తనప్రదేశాంతర అధికార స్వభావాన్నీ, లౌకికవ్యతిరేకతనూ కాథొలిక్‌మతం చాలామేరకు తగ్గించుకున్న తరువాతే ఈ వెల్లువ ఆగిపోయి, కాథొలిక్‌మతం ఆలస్యంగా బూర్జువా విప్లవాలుజరిగిన స్పెయిన్, ఇటలీ, పోలండ్ వంటి వెనుకబడ్డ దేశాలలో మిగిలిపోయింది.

అయితే దేశవ్యాప్తంగా వర్తించే ఒకేచట్టం వుండాలంటే ప్రదేశాంతర అధికార కేంద్రాలను దెబ్బతీస్తేచాలదు, అంతర్గతమయిన స్థానిక అధికారకేంద్రాలను గూడ దెబ్బతీయాలి. ఫ్యూడల్ సమాజం 'భగవంతుడి ఆదేశాలకు' ఎంతగాలోబడి వుంటుందో, ప్రతీ గ్రామంలోనూ ఇలాఖాలోనూ ప్రాదేశికమయిన దొరల అధికారానికి అంతగా లోబడివుంటుంది. అది బైబిల్‌భాషలో- 'యెహోవా సామ్రాజ్యం' మాత్రమేకాదు, ప్రతీచిల్లరదేవుడి సామ్రాజ్యంగూడ. ఈ రెండింటినీగూడ దెబ్బతీస్తుంది బూర్జువా జాతీయతత్వం. ఒకవైపు తనకు అందుబాటులోవున్న ప్రాంతాన్ని తక్కిన ప్రపంచంనుండి వేరుచేసి ఒక సర్వసత్తాక (sovereign) రాజ్యాన్ని ఏర్పరుస్తుంది; అదేసమయంలో ఆ ప్రాంతానికి అంతర్గతమయిన సంస్థానాలన్నింటినీగూడ పడగొట్టి ఒకేఒక దేశవ్యాప్తమయిన శాసనకేంద్రాన్ని ఏర్పరుస్తుంది. లేకపోతే, ప్రతీ జాగీర్దారూ ఈనాందారూ తన ఇష్టంవచ్చిన ఆంక్షలుపెడుతూ తన ఇష్టంవచ్చినట్టు పన్నులు విధించడం, సుంకాలు సేకరించడం, మొదలుపెడితే వ్యాపారం నడవదు. శాసన వికేంద్రీకరణను బూర్జువాతత్వం ఎన్నడూ సహించదు.

ఈ రెండవ అవసరం నుండి పుట్టింది రెండవరకం జాతీయతత్వం. ఇది మనకు ఇటలీలోనూ జర్మనీలోనూ కనబడుతుంది. 19వ శతాబ్దపు మొదటి భాగంలో ఈ రెండుదేశాలూ 30-40 సంస్థానాల కలయికగా వుండేవి. ఇటలీ గురించి అయితే 'అది ఒక దేశంకాదు, భౌగోళిక వ్యవహారం మాత్రమే' (Italy is not a nation, but a geographical expression) అనే వేళాకోళం వుండేది. అటువంటి ఫ్యూడల్ సంస్థానాలను జర్మనీ ఇటలీ దేశాలుగా మలచి, శాసన వికేంద్రీకరణను పోగొట్టి, ఒకేరాజ్యాంగాన్ని రూపొందించిన విప్లవాలు అక్కడి బూర్జువా విప్లవాలు. ఇటువంటి విప్లవాలలో 'జాతీయఐక్యత' (national intigrati n) అనే భావన బలంగాముందుకొస్తుంది.

ఈ రెండవది - అంతర్గతమయిన కేంద్రాలను వ్యతిరేకించే 'జాతీయఐక్యత' అనేభావన - మనదేశ బూర్జువా వర్గానికి చాలా ప్రధానమయినదిగా కనబడింది. ఇటలీ

లోనూ జర్మనీలోనూ ఉన్న సంస్థానాలకంటే ఏపదిరెట్లో ఎక్కువ మనదేశంలో ఉండేవి. అంతకన్నాటే ముఖ్యంగా, భిన్నజాతులూ భాషలూ మతాలూ ఉండేవి, ఉన్నాయి. వాటన్నింటినీ ఐక్యపరిచే కర్తవ్యాన్ని భారత బడాబూర్జువావర్గం చాలా ప్రధానంగా తీసుకుంది. అందుకే గాంధీకి యూరప్‌లోని సకలజాతీయ నాయకులలోకీ ఇటలీ నాయకులయిన గారిబాల్డీ, మాజినీలు నచ్చారుగాని, ఎనిమిదవ హెన్రీకాదు. ఈ 'జాతీయఐక్యత' ప్రాతిపదికగాగల జాతీయతత్వానికి చాలా బలమయిన వ్యక్తీకరణ రాష్ట్రీయ స్వయంసేవకసంఘ్ (ఆర్. ఎస్. ఎస్.) అందుకే ఆర్.ఎస్.ఎస్ మొదటి నుండీగూడ పాకిస్తాన్ ఏర్పాటునేకాదు, భాషారాష్ట్రాలనూ, ప్రాంతీయ భాషలలో విద్యాబోధనను, ఫెడరల్ రాజ్యాంగాన్నీ తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తూ వచ్చింది. ఫెడరలిజాన్ని గోల్వాల్కర్ 'విషబీజం' (Poisonous seed) అన్నాడు. ఆర్. ఎస్. ఎస్ మన్ననలు పొందిన ఏకైక ప్రాంతీయ ఉద్యమం అస్సాం ఉద్యమం. దానికి కారణం ఆ సంస్థ తన చారిత్రిక పాత్రను వదులుకుందనికాదు, అస్సాం ఉద్యమాన్ని ముస్లిం వ్యతిరేక ఉద్యమంగా మలచి, బహుశా 1947 లో కోల్పోయిన 'జాతీయ ఐక్యత'ను మళ్లీపునరుద్ధరించవచ్చుననే దురాశ మాత్రమే. వేరే ఎక్కడా (కాశ్మీర్ నుండి నాగాలాండ్ వరకు) ప్రాంతీయ ఉద్యమాలు - ఎంతన్యాయమయినవి గూడా - ఆర్. ఎస్. ఎస్ మద్దతు పొందలేదు.

ఆర్. ఎస్. ఎస్.

ఈ మేరకు ఆర్. ఎస్. ఎస్ కూ కాంగ్రెస్‌కూ పెద్దగా తేడాలేదుగాని, ఆర్. ఎస్. ఎస్‌కు ఉన్న ప్రత్యేకత ఏమిటంటే, వెనుకబడ్డ దేశాల బూర్జువా వర్గాలకు కేవలం శాసనసంబంధమయిన జాతీయఐక్యత చాలదని గుర్తించడం. జాతీయతా భావం ప్రజల నరనరాల్లోనూ 'జీర్ణించుకుపోయి 'విశుద్ధజాతీయతత్వం' (ఇది 'నవభారతి' పరిభాష, నాదికాదు) అధికారతత్వమయితేనే రెండు శతాబ్దాలు ఆలస్యంగా అధికారంలోకి వచ్చిన టాటాబిర్లాలు రాక్‌ఫెల్లర్, ఫోర్డులతో పోటీ పడగలరు. పెట్టుబడిదార్ల పోటీలో ముందున్నవాడు కొంత ఉదారంగా వుండగలడు. కార్మికులు 'జాతి' శ్రేయస్సును మరిచిపోయి తమ వర్గశ్రేయస్సుకోసం సమ్మెచేస్తే ఒకసారి కాకుంటే ఒకసారి సహించగలడు. కాని వెనకబడ్డ బూర్జువా వర్గానికి ఈ ఔదార్యం సాధ్యం కాదు. 'జాతి'పేరిట ప్రజల అవసరాల్ని తన అవసరాలకు లోబరుచుకుంటేనేతప్ప తనకంటె ముందున్న పెట్టుబడిదార్లతో తాను పోటీపడలేనని గుర్తిస్తుంది. దానినే ఫాసిజం అంటాము. మొదటి ప్రపంచయుద్ధంలో ఘోరంగా పరాజయంపొందిన

జర్మనీ బూర్జువావర్గం మళ్లీ బలంపుంజుకోవాలంటే ముందు కార్మికులను అణచాలని గుర్తించి హిట్లర్ 'జర్మన్ జాతి' పేరిట సోషలిస్టులనూ కమ్యూనిస్టులనూ కార్మికవర్గ కార్యకర్తలనూ ఫాసిస్టుదాడికి గురిచేసాడు. ఫాసిజం ఎప్పుడూగూడ 'జాతి పేరిట బూర్జువావర్గం అవసరాలను సంరక్షిస్తుంది. ఈ దృష్టితో ఆర్. ఎస్. ఎస్ సిద్ధాంత కర్త గోల్వాల్కర్ ఆలోచనలను పరిశీలిస్తే ఆసంస్థ స్వభావమేమిటో స్పష్టమవుతుంది. ఆర్. ఎస్. ఎస్ వ్యవస్థాపకుడు హెడ్గెవార్ గురించి చెప్తూ గోల్వాల్కర్ ఈవిధంగా అంటాడు.

"డాక్టర్ హెడ్గెవార్ చిన్నతనం నుండిగూడా దేశసేవకు అంకితమయి, మాతృ భూమి విముక్తికోసం అప్పట్లో నడుస్తూవుండిన వివిధ ఉద్యమాలలో పాల్గొన్నాడు. కొంతకాలం విప్లవ ఉద్యమం*లో పాల్గొని తరువాత కాంగ్రెస్ పార్టీ ఉద్యమాలలోకీ నిర్మాణకార్యక్రమాలలోకీ దిగాడు.

అయితే, ఈ ఉద్యమాలన్నీ గూడ కేవలం బ్రిటిష్ వాళ్ళను తరిమివేయడం తమలక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాయనీ, దానినే జాతీయతా భావంతో సమంగా పరిగణిస్తున్నా యనీ, గుర్తించాడు. అప్పటి నాయకులు చాలమంది దృష్టిలో 'బ్రిటిష్ వ్యతిరేకత, 'జాతీయతాభావం', సమభావాలు. ఇటువంటి పైపై ఆలోచన మన వ్యవస్థాపకుడికి అసంతృప్తికలిగించింది. 'జాతి' అన్నది అనుకూల (positive) భావన అనీ, ఒక రిని వ్యతిరేకిండం పైన ఆధారపడ్డదికాదనీ, మనజాతి చరిత్రతో ఆయనకున్న లోత యిన పరిచయంవల్ల ఆయన తెలుసుకున్నాడు. అంతే కాకుండ మనజాతి లక్ష్యంగా ఆదినుండి భావించబడుతూన్న దానిని ఏమాత్రం సడలించినా ఉపద్రవానికి దారి తీస్తుందని గూడ ఆయనకు తెలుసు."

ఇందులో చివరివాక్యం చాలా ముఖ్యమయినది. అందులో పేర్కొన్న ఉప ద్రవాన్ని వారించేప్రయత్నం నిర్వచనాలనుండి నిర్మాణందాక సాగుతుంది. గోల్వా ల్కర్ దృష్టిలో ఒకజాతికి చెందడంఅంటే కేవలం ఒకేప్రాంతంలో నివసించడమో ఒకేభాష మాట్లాడడమోకాదు. ప్రాదేశికజాతీయతావాదాన్ని (territorial nationalism) ఆయన నిర్ద్వంద్వంగా వ్యతిరేకిస్తాడు. ఒకేప్రాంతంలో నివసిస్తేచాలదు, ఒకేదృక్పథాన్ని ఆమోదించాలి, ఒకే "జీవితాశయం, సంస్కృతి, భావాలు, నమ్మ

---

*ఇక్కడ విప్లవ ఉద్యమం అంటే బెంగాల్‌లో జరిగిన 'టెరరిస్టు' ఉద్యమం లాంటి సాయుధ తిరుగుబాటని అర్థం.

కాలు, సంప్రదాయాలు" కలిగివుండాలి. అందరికీ ఒకే మిత్రభావం, శత్రుభావం, ఒకేసంప్రదాయం, జీవితాశయం, ఉండి అందరి ఆశలూ అవసరాలూ ఒకే అవిభాజ్యమయిన మొత్తంగా రూపొందివుంటే, అప్పుడే అది ఒక 'జాతి' అవుతుంది. అటువంటిజాతి హిందూజాతి, అదే గోల్వాల్కర్ దృష్టిలో భారతజాతి. జాతికి ముస్లింలూ క్రిశ్చియన్లూ చెందదల్చుకుంటే వాళ్ళు ఇక్కడి నివాసులయితే చాలదు, వాళ్ళపూర్వీకులు ఆదినుండిగూడ ఇక్కడి నివాసులయివుండినాచాలదు, వాళ్లు హిందూ సంప్రదాయాలనూ దృక్పథాన్నీ ఆశయాలనూ అంగీకరించాలి. రాముడినీ కృష్ణుడినీ వేదాంతాన్నీ ఆమోదించాలి. హిందువులందరి జీవితాశయంగా [వేదాంతులు (ఏకపక్షంగానే కానివ్వండి) తీర్మానించిన మోక్షాన్ని, లేక బ్రహ్మజ్ఞానాన్ని, తమ జీవితాశయంగా అంగీకరించాలి. వాళ్ళు అల్లానూ మరియమ్మనూ ఆరాధిస్తే ఫరవా లేదు- శివుడికీ విష్ణువుకూ పోచమ్మకూ మైసమ్మకూ సరసన మరొక ఇద్దరు దేవతలుగా; కాని తమది వేరేమతంఅనీ వేరే ప్రాపంచిక దృక్పథమనీ అనడానికి వీలు లేదు.

ఇదంతా ఎందుకోసం? తమ వ్యక్తిగతమయిన అవసరాలనన్నింటినీ జాతి అవసరం అనే పగుళ్లులేని భువనగిరి గుట్టగాపోగేసి, జాతిహీరోలనేభజిస్తూ (తిండి లేకుంటే ఆ భజనాలనే భుజిస్తూ), అందరూ గూడ జాతిలక్ష్యమయిన బ్రహ్మజ్ఞానాన్ని సాధించడంకోసం ఎందుకు పాటుపడాలి? సమాధానం విచిత్రమయినది! ఒక బలమయినజాతిగా రూపొందడానికి. బలహీనులను ఈ ప్రపంచంలో ఎవ్వరూ గౌరవించరు, బలవంతులనే గౌరవిస్తారు. "అప్రతిహతమయిన జాతీయశక్తి" (Invincible national strength) జాతి జీవితానికి పునాది కావాలి. వేదాంతులు చెప్పిన బ్రహ్మజ్ఞానమే నిజంగా జాతిలక్ష్యమయితే ఇంత గట్టిపునాది అనవసరం. కాబట్టి ఆ అప్రతిహతమయిన జాతీయశక్తే అసలు లక్ష్యమనుకోవాలి. మరొకలాగ చెప్పాలంటే, చరిత్రలోకి రెండువందల సంవత్సరాలు ఆలస్యంగా వచ్చిన భారత బూర్జువావర్గం తమకంటే కొన్నివందలరెట్లు బలంగావున్న అమెరికా గుత్తపెట్టుబడిదార్లతో సమానంగా నిలబడడం అసలు లక్ష్యమనుకోవాలి. ఇది గోల్వాల్కర్ ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా కాంక్షించినదని నమ్మనవసరంలేదు. హెగెల్ అన్నట్టు మనుష్యులు తమ ఆచరణద్వారా తాముకలలోగూడ ఉద్దేశించని ఫలితాలను సాధిస్తారు- సమాజాన్ని గురించి శాస్త్రీయ దృక్పథం లేకపోతే (ఈ సవరణ హెగెల్ది కాదు, మార్క్సిజానిది). వెనకబడ్డ బూర్జువా వర్గాలకు ఫాసిజం అవసరం. ఆ ఫాసిస్టు సిద్ధాంతాలను

రూపొందించే వాళ్ల మతోన్మాదంతో చేయవచ్చు, లేక మూర్ఖత్వంతో చేయవచ్చు. అంటే ఆర్.ఎస్.ఎస్ రూపమాత్రంగానే మతోన్మాదసంస్థ, సారాంశంలో ఫాసిజం దాని తత్వం.

అయితే జాతియావత్తూ ఒకేలక్ష్యంతో నడవాలని ప్రకటించి ఊరుకోలేదు గోల్వాల్కర్. ఊరుకుంటే ఆయనకూ ఇందిరాగాంధీకీ తేడాలేకపోవు. ఆమెగూడ 'జాతిశ్రేయస్సు' పేరుటగదా జాతీయభద్రతాచట్టాన్ని జారీచేసి దానికింద కార్మిక నాయకులను అరెస్టు చేయించింది. గోల్వాల్కర్ అక్కడితో ఆగిపోకుండ ఒక సమగ్రమయిన భావజాలాన్ని రూపొందించాడు. ఆ భావజాలానికి ఆయువుపట్టు 'హిందూధర్మం'. ధర్మంఅనేభావన హిందువులలో చాలాప్రాచీనమైనదేగాని, గోల్వాల్కర్ ప్రయోగించిన అర్థంలో అది ఫ్యూడల్‌యుగానికి చెందినది. అంటే భగవద్గీతలోను, మనుధర్మశాస్త్రంలోను, చెప్పబడ్డది. దాన్ని ఆధునికభాషలో గోల్వాల్కర్ వంటి పిడపకాలపు బ్రాహ్మణులు వివరించే తీరుఇది.

ప్రతివ్యక్తికి తనపూర్వజన్మ కర్మలననుసరించి సమాజంలో ఒక స్థానం వుంటుంది. ఆస్థానాన్నే శ్రీకృష్ణపరమాత్మ మనువూవర్ణం అన్నారు, తరువాతి కాలంలో కులంఅన్నారు. ఆమాటలు గట్టిగాఅనేధైర్యం గోల్వాల్కర్‌కు లేదుగాని భావంఅదే. ఆస్థానానికి ప్రాతిపదిక ఆయావ్యక్తుల ప్రావీణ్యం; లేకప్రజ్ఞ. ఈ ప్రావీణ్యాన్ని జన్మజన్మల కర్మలు నిర్ణయిస్తాయి. కొందరికి భూస్వామ్యంలో ప్రావీణ్యంవుంటుంది, కొందరికి జీతముండటంలో వుంటుంది. కొందరికి హౌసింగ్ సొసైటీలపేరిట ఇళ్ళస్థలాల వ్యాపారం చేయటంలో ప్రజ్ఞవుంటుంది, కొందరికర్మ వాళ్ళకు ఇళ్లకట్టడంలో తట్టలుమోసే ప్రజ్ఞనుమాత్రమే ఇస్తుంది. ఆ ప్రావీణ్యాన్ని అనుసరించి ఆవ్యక్తికి సమాజంలో స్థానంకలిగించబడుతుంది. భూస్వామ్యంలో ప్రావీణ్యంఉన్నవాడికి భూమిఇవ్వబడుతుంది. రిక్షాతొక్కడంలో ప్రావీణ్యం వున్నవాడికి రిక్షా తొక్కేఅనుమతి యివ్వబడుతుంది భూమి సంక్రమించిన తరువాతే భూస్వామ్యంలో ప్రావీణ్యం లభిస్తుందనీ, రిక్షాతొక్కడంతప్ప గత్యంతరం లేకపోతే చచ్చినట్టు రిక్షాతొక్కడంలో ప్రవేశం వస్తుందనీ మనబోటి వాళ్ళకు అనిపించవచ్చు పదార్థం నుండి చైతన్యం పుడుతుందని నమ్మేవాళ్ళకు అట్లాంటి అనుమానాలురావడం సహజం. కాని ఆ విచికిత్స అనవసరం. ఎందుచేతనంటే ఇందులో హెచ్చుతగ్గుల ప్రసక్తిలేదు, అందరూగూడ జాతిఅనే 'విరాట్ పురుషుడి' శరీరంలో భాగాలుమాత్రమే. శరీరభాగాలలో ఒకటి ఎక్కువా ఒకటి

తక్కువాకదు. ఆ విరాట్ పురుషుడిలో ఒకఅంగంగానే ప్రతీఒక్కడూ తన జన్మ జన్మల సహజపరిణామాన్ని సాధిస్తాడు. మనధర్మం కమ్యూనిస్టులుచెప్పే సమానత్వం (equality) కాదు, సామరస్యం (harmony). ప్రతివాడూ తనస్వధర్మాన్ని (అవి తట్టలుమోయడంగానీ కారులో షికార్లుకొట్టడంగానీ) నిర్వహిస్తూపోతే అంతా ప్రశాంతంగా సామరస్యంగా వుంటుంది. ఈ స్వధర్మనిర్వహణే బ్రహ్మజ్ఞానానికి మార్గమని శ్రీకృష్ణపరమాత్మ భగవద్గీతలో చెప్పాడు. నా స్వధర్మం నాకు అన్యాయంగా కనిపిస్తోందని మొరాయించిన అర్జునుడితో "కౌంతేయా, సహజకర్మ దోషసహితమయినా త్యజించకూడదు" అంటాడు. గోల్వాల్కర్ మాటలలో : "బ్రాహ్మణుడు విద్యఇవ్వడంద్వారా గొప్పవాడయితే, క్షత్రియుడు శత్రువులను నాశనం చేసినందుకు కొనియాడబడ్డాడు. వ్యవసాయంద్వారా, వ్యాపారంద్వారా, సమాజాన్ని పోషించిన వైశ్యులుగాని, తమ వృత్తిపనులద్వారా సమాజానికి సేవచేసిన శూద్రులుగానీ బ్రాహ్మణ క్షత్రియులకంటే తక్కువేమీకాదు". కాని బ్రాహ్మణులు విద్య ఇచ్చింది రెండు అగ్రవర్ణాలకుమాత్రమే; ఆ విద్యగూడ తమకు ఉన్నతస్థానాన్ని ఇచ్చిన వర్ణధర్మాన్ని సమర్థించడంకోసమే క్షత్రియులు 'శత్రువును' నాశనం చేసింది తమ ఖజానాలు నింపుకోవడం కోసం, తమ రాజ్యాలు విస్తరించుకోవడం కోసం మాత్రమే శ్రామిక వర్గా(ర్ణా)లది ఆయుద్ధాలలో మందుగుండుపాత్ర. వ్యవసాయం, వృత్తిపనులూచేసిన వారుమాత్రమే తమకోసమే కాకఇతరులకోసంగూడ శ్రమించారు. దోచుకోవడమూ దోచుకోబడడమూ రెండూగూడ వారివారి స్వధర్మాన్ని అనుసరించి భగవంతుడిని ఆరాధించడానికి రెండు భిన్నరూపాలేనని ప్రకటిస్తే అందులోని అంతరార్థం స్పష్టమే, ఆజాతి చరిత్రలో 'ధర్మం' అనేమాటకు అర్థమేమిటో, ఆ 'భగవంతుడి' పాత్రఏమిటో గూడ స్పష్టమే.

అయితే హిందూ ధర్మం గోల్వాల్కర్ సిద్ధాంతాలకు ఆయువుపట్టుమాత్రమే. మనువు చేతిలోనూ శ్రీకృష్ణుడి చేతిలోనూ 'హిందూ ధర్మం' భూస్వామ్య (ఫ్యూడల్) దోపిడీని సమర్థించడానికి ఉపయోగపడింది. భూస్వామ్యభావజాలంలో పారలౌకికత కీలకపాత్ర నిర్వహిస్తుంది. అందుకే ధర్మశాస్త్రా
నకు ప్రతిఫలం బ్రహ్మజ్ఞానం, లేక మోక్షం. ఆ మరణానంతర ప్రతిఫలాన్ని మాటమాత్రంగా ఎరచూపుతూనే గోల్వాల్కర్ దాని స్థానంలో వేరేలక్ష్యాన్ని ప్రవేశ పెడతాడు. అది 'అప్రతిహతమయిన జాతీయశక్తి'. ఎందుకంటే గోల్వాల్కర్ చేస్తున్నది భూస్వామ్య భావజాలమయిన హిందూధర్మాన్ని ఉన్నదున్నట్టుగా పునరుద్ధరించడం. దాన్ని బూర్జువా ప్రయోజనాల కోసం పునరుద్ధరించడం.

నిజానికి ఒక గోల్వాల్కర్ మాత్రమే కాదు, భారత బూర్జువా వర్గ నాయకులంతా- గాంధీగాని తిలక్‌గాని రాధాకృష్ణన్‌గాని- చేసింది ఇదే: భగవద్గీతను బూర్జువా వర్గ అవసరాలకు అనుగుణంగా వ్యాఖ్యానించడం. గాంధీ చేతిలోనయితే ఆ ప్రయత్నం చాలా వింతరూపం తీసుకుంది. రణరంగం మధ్యనిలబడి, యుద్ధం చేయడానికి వెనకాడుతున్న అర్జునుడిని యుద్ధం చేయమనీ, శత్రు సంహారం క్షత్రియుడిగా తన ధర్మమనీ, కృష్ణుడు చేసే బోధ భగవద్గీత. అందులో గాంధీకి అహింసాతత్వం కనబడిందంటే విడ్డూరమేనని కోశాంబి అంటాడు.

గోల్వాల్కర్ ఏమంటాడో విందాం. వర్ణధర్మాన్ని గురించి మాట్లాడుతూ, "ధర్మం అంటే సమాజంలో ప్రతివ్యక్తీ మిగిలిన అందరు వ్యక్తులతోనూ ఏకత్వాన్ని సాధించి ఇతరుల భౌతిక జీవితాన్ని సుసంపన్నం చేయడానికి అవసరమయిన త్యాగగుణం కలిగివుండడం" అంటాడు. ఇది చాల నిర్మొగమాటమయిన ప్రకటన. భూస్వామ్య బూర్జువా వర్గాలు ఒకరి కోసం త్యాగం చేసేది ఉండదు కాబట్టి, శ్రామిక జనం దోపిడీవర్గాల భౌతిక జీవితాన్ని సుసంపన్నం చేయడంకోసం తమ శ్రమను త్యాగంచేయడమే 'ధర్మం' అని దీని అర్థం. చేస్తే ఏంవస్తుందంటే బహుశా రాబోయేజన్మలో భూస్వాములయి పుడతారో లేకపోతే బ్రహ్మజ్ఞానం సాధించి పరమాత్మలో లీనమవుతారో- తెలీదు. వాస్తవానికి ఈ 'ఆధ్యాత్మిక' ప్రయోజనాలు గోల్వాల్కర్ పోజుమాత్రమే. ఆయన సిద్ధాంతం 'ఆధ్యాత్మికం' కావచ్చుగాని, లక్ష్యం చాలా లౌకికం. ఆ లౌకిక ప్రయోజనమేమిటంటే, "మనందరి తల్లిగా మనం పరిగణించే ఈ సమాజం చాలా గొప్పదిగానూ శక్తివంతంగానూ తయారయ్యేలాగ చూడడం". ఇది మనందరి 'ధర్మం' అన్న సరికొత్త ఆలోచనను గూడ ప్రవేశపెడతాడు. అది మనుధర్మశాస్త్రంలోగానీ భగవద్గీతలోగాని లేదు, ఉండడానికి ఆస్కారం లేదు. బ్రహ్మజ్ఞానం సంపాదించడానికి జాతీయశక్తి అప్రతిహతం కావలసిన అవసరం లేదు. అసలు జాతీయశక్తి అన్న ఆలోచనే ధర్మశాస్త్రాలుపుట్టిన భూస్వామ్యసమాజానికి చెందదు. అది ఆధునిక బూర్జువా జాతీయవాదంలోనే పుట్టింది. అది అప్రతిహతం కావడం అంటే భారత పాలకవర్గాలు ప్రపంచ దోపిడీవర్గాల అగ్రశ్రేణిలో చేరడం అని అర్థం. దానికోసం అందరూ తమ సహజకర్మను అనుసరించి గొడ్డుచాకిరీచేయాలి. గోల్వాల్కర్ చేతిలో హిందూ ధర్మం తీసుకున్న బూర్జువా రూపంఇది. ఏ ధర్మాన్నయితే శ్రీకృష్ణుడూ మనువూ 'మోక్షాన్ని' ఎరగా చూపి భూస్వామ్య సమాజంలో వర్గసామరస్యాన్ని సాధించడానికి ఉపయోగించారో ఆ ధర్మాన్నే ఆ పాత ఎరలసరసనే 'జాతిఉన్నతి' అనే కొత్త ఎరను చేరుస్తూ పెట్టు

బడిదారీ వర్గానికి అవసరమయిన వర్గసామరస్యాన్ని సాధించడానికి గోల్వాల్కర్ ఉపయోగించాడు. ఆ ప్రయత్నాన్ని స్పష్టీకరించి ఈమధ్య ఇందిరా గాంధీ ఇస్తున్న నినాదం: "శ్రమయేవజయతే" శ్రామికులు శ్రమిస్తే, శ్రమించడం తప్పవేరే ఆలోచనలేకుండ జీవిస్తే, ఆంతమేరకు బూర్జువావర్గానికి అంతర్జాతీయంగా తన ఘనతను నిలుపుకునే ప్రయత్నంలో విజయం లభిస్తుంది. నమ్మకం కుదరకపోతే 'జాతి కి చాలాఘనతను సంపాదించిపెట్టిన ఏసియాడ్ కోసం కష్టబానిసలుగా శ్రమించిన బీహార్ ఒరిస్సా కూలీలనడిగితే చెప్తారు.

ఈ మాటలంటేనే ఇందిరా గాంధీకీ గోల్వాల్కర్ కూ గూడ మంటపుడుతుంది. వర్గసిద్ధాంతం భారతీయం కాదంటారు. కాకపోతేఏం ఆని సమాధానంచెబితే అసలు వర్గాలు లేనేలేవంటారు. ఒక 'నవభారతి' ప్రచురణ నుండి వుటంకించాలంటే, ఉన్నవాళ్లు, లేనివాళ్లు, అనేది స్థితిమాత్రమే, వర్గంకాదు. సంతోషం. మార్క్సిజం గూడ ఉన్నవాళ్లు, లేనివాళ్లు అనేవి వర్గాలనడంలేదు. శ్రమచేసేవాళ్లు, ఆ శ్రమను దోచుకునేవాళ్లు, అనేవే ప్రధానవర్గాలు. శ్రమచేసేవాళ్లు సాధారణంగాలేనివాళ్లు, శ్రమనుదోచుకునేవాళ్లు అనివార్యంగా ఉన్నవాళ్లు, కావచ్చు. అయినా ఉన్నవాళ్లు - లేనివాళ్లు అనేది శాస్త్రీయమయిన విభజనకాదు, ఎందుకంటే అది వర్గవిభజనయొక్క మూలాన్ని తాకదు.

శాస్త్రీయమో అశాస్త్రీయమో- ఏరకమయిన వర్గవిభజననూ ఆర్.ఎస్.ఎస్తత్వం సహించదు. ప్రపంచంలో ఉన్నవి కేవలం జాతులే. ప్రతీజాతికీ తన సంప్రదాయాలు వగైరా వుంటాయి. జాతిలోపల ఏరకమయిన వర్గపోరాటాన్నీ సహించనట్టే జాతులమధ్య ఏరకమయిన సామరస్యాన్నీ గోల్వాల్కర్ సహించడు. హిందూ సంస్కృతే అన్నిటికన్నా ఉన్నతమయినది. ఆ సంస్కృతిని ప్రపంచానికంతా పంచిపెట్టడం (అంటే ప్రపంచాన్ని జయించి తనకు లోబరచుకోవడం) హిందూజాతి 'పవిత్ర కర్తవ్యం'. దేశంలోపల ధర్మం రాజ్యంచేస్తేనే, అంటే అందరూగూడ కిమ్మనకుండ తమ సహజకర్మలు నిర్వహించుకుంటూపోతేనే, ఈ 'పవిత్రకర్తవ్యాన్ని' దేశపాలకవర్గాలు నిర్వహించగలుగుతాయి.

గోల్వాల్కర్ చాలా స్థూలంగా వివరించిన ఈ సిద్ధాంతాన్ని వివిధ రంగాలకు అన్వయించి నిర్దిష్టరూపం ఇచ్చారు ఆయనగారి అనుచరులు. శ్రమచేయడం శ్రామికుల స్వధర్మం కాబట్టి సమ్మెలవంటివి ధర్మవిరుద్ధం. అయితే అసలే సమ్మెలు వద్దంటే వినేవాళ్లు ఉండరు కాబట్టి దత్తోపంతో దేంగ్డీగారు సమ్మె వజ్రాయుధంలాంటి

దంటే మరొకరు పాశుపతాస్త్రం లాంటిదన్నారు. శివుడి మూడవకంటి లాంటిదని ఇంకెవరయినా అంటే ఆశ్చర్యంలేదు. వజ్రాయుధాన్నీ పాశుపతాస్త్రాన్నీ చీటికీ మాటికీ ప్రయోగించలేదుగా, అట్లాగే సమ్మెలుగూడ చీటికీమాటికీ చేయకూడదు. బుడుగు భాషలో చెప్పాలంటే ఎప్పుడయినా చెయ్యాలన్నమాట. వజ్రాయుధంలాంటి ఆయుధాల్ని ప్రయోగించేముందు చిన్నపాటిజపం చేయడం సినిమాల్లో చూస్తూంటాం. బహుశా సమ్మె చేసేముందు గూడా సమ్మెదేవుడిని ఒకసారి జపించిచేయాలేమో, నాకుతెలీదు. విషయాన్ని మరింత విపులీకరించిన మరొక 'నవభారతి రచయిత, వర్క్-టు-రూల్ సరేగానీ గో-స్లో కూడదనీ, ధర్నా పర్వాలేదుగానీ ఘెరావ్ చేయ కూడదనీ, పంచాంగం పంతుళ్లు బల్లిశకునాలు పిల్లిశకునాలూ చెప్పినట్టు చెపుతాడు. మరొక రచయిత యువకులకు నిర్మాణాత్మకమయిన కార్యక్రమాలే తప్ప రాజకీయాలు వద్దంటాడు. మరి ఆర్.ఎస్.ఎస్ ప్రజాసంఘాలయిన భారతీయ మజ్దూర్ సంఘం గానీ అఖిలభారతీయ విద్యార్థి పరిషత్‌గానీ ఈ నీతి సూత్రావళిని ఎన్నడయినా అనుస రించాయా అంటేలేదు. అందులో ఆశ్చర్యమూలేదు. ఫాసిజానికీ ప్రజాసంఘాలకూ చుక్కెదురు. అవసరంపడి ఫాసిజం ప్రజాసంఘాలు పెట్టుకోవలసివస్తే సిద్ధాంతానికి నీళ్లువదులుకోక తప్పదు. సమాజంలో సామరస్యమే తప్ప వైరుధ్యాలులేవని గోల్వా ల్కర్ తన బ్రాహ్మణ పూర్వీకుల ధర్మశాస్త్రాలను పునరుజ్జీవింపజేసి ప్రవచించ వచ్చునుగాని, భారతీయ మజ్దూర్ సంఘం దాన్ని పాటిస్తే ఒక్కరోజు గూడ కార్మిక రంగంలో నిలవదు. శ్రమచేయడం శ్రామికుల స్వధర్మం అని భగవద్గీతలోనూ ధర్మశాస్త్రాలలోనూ చాలా తెలివిగా సిద్ధాంతం చేసారుగాని దాన్ని ఎన్నడయినా శ్రామి కులలో ఎంతమంది ఆమోదించారో అనుమానమే. ఫ్యూడల్ కాలంలో ఎట్లాగున్నా, ఇవ్వాళ గ్రామాలలో గూడ నమ్మడంలేదు, ఇకపట్టణాల కార్మికుల సంగతి చెప్పనవ సరంలేదు.

అయినా ఆర్. ఎస్. ఎస్ ప్రజాసంఘాలున్నది తమ వర్గసామరస్య సిద్ధాంతా లను ప్రచారం చేసుకోవడానికికాదు, తాముఆశించే 'జాతిఐక్యత కు ప్రధానశత్రువు లుగా కనబడే ముస్లింలనూ కమ్యూనిస్టులనూ అణగదొక్కడంకోసమే. ఆర్, ఎస్. ఎస్‌ను కేవలం మతోన్మాదసంస్థగా రివిజనిస్టులు ప్రచారంచేయడంవల్ల దాని ముస్లిం వ్యతిరేకత ప్రాచుర్యంపొందిందిగాని, దానిది ఫ్యూడల్ హిందూతత్వంకాదు, ఫాసిస్టు హిందూ జాతీయవాదంఅని గుర్తిస్తే, అది అన్యమతస్థులయిన ముస్లింలకు ఎంతటి శత్రువో, అంతర్జాతీయతావాదులు, అంతకంటేముఖ్యంగా వర్గపోరాట సిద్ధాంతాన్ని ఆమోదించేవాళ్ళు, అయిన కమ్యూనిస్టులకుగూడ అంతశత్రువని అర్థమవుతుంది.

ముస్లింలగురించి ఆర్, ఎస్. ఎస్. అభిప్రాయాలను కొత్తగా వివరించనక్కరలేదు. జాతీయోద్యమంలో ముస్లింలపాత్రను చర్చిస్తూ గోల్వాల్కర్ ఈ విధంగాఅంటాడు. "వాళ్లు ఈదేశంమీదికి దండెత్తి వచ్చారు, గత 1200 సంవత్సరాలుగా తమ్మెతాము విజేతలగాను పాలకులగాను పరిగణించుకుంటున్నారు. ఆభావన వాళ్ళ ఆలోచనలలో ఇంకా చెరిగిపోలేదు.... హిందువులపట్ల వాళ్ళ వ్యతిరేకత ఎంత లోతయినదంటే: మనం దేన్నివిశ్వసిస్తే ముస్లింలుదాన్ని సంపూర్ణంగా ద్వేషిస్తారు. మనం గుడిలో ఆరాధిస్తే వాళ్లు ఆగుడిని అపవిత్రించేస్తారు, మనం భజనలుచేసినా రథోత్సవాలు నిర్వహించినా వాళ్ళకు అసహనం కలుగుతుంది. మనం గోవునుపూజిస్తే వాళ్ళకు దానిని తినాలని కోరికపుడుతుంది. మనం స్త్రీని పవిత్రమయిన మాతృత్వానికి సంకేతంగా ఆరాధిస్తే వాళ్ళకు ఆమెను చెరచాలని కోరికపుడుతుంది". చివరికి ఎంతదూరం పోతాడంటే, దేశంలోని ముస్లింలు తమతాత ముత్తాతల కాలంనుండి ఇక్కడే ఉంటున్నా వాళ్ళను భారతీయులుగా పరిగణించగూడదని చెబుతూ ఒకకథచెపుతాడు. ఒక జర్మన్ కుటుంబం ఇంగ్లండుకు వలసపోయి 19వ శతాబ్దం మొదట్లో స్థిరపడ్డారట. మూడుతరాల తరువాత ఆ వంశానికి చెందిన ఒకవ్యక్తి బ్రిటిష్ అధికారిగా భారత దేశంలో పనిచేయడానికి వచ్చాడు. ఇంతలో ఇంగ్లండుకూ జర్మనీకీమధ్య మొదటి ప్రపంచయుద్ధం ప్రారంభమయింది. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం వెంటనే ఆ ఉద్యోగిని తొలగించి యుద్ధంఅయిపోయేదాకా ఖైదుచేసింది. 100 సంవత్సరాలుగా బ్రిటన్‌లో జీవిస్తున్నప్పటికీగూడ జర్మనీతో యుద్ధంరాగానే జర్మనీకి గూఢచారిగా పనిచేస్తాడేమో నన్న అనుమానంతో అతన్ని ఖైదుచేసిన బ్రిటిష్ ప్రభుత్వాన్ని అనాగరికమని అసహ్యించుకోవడానికి బదులు మెచ్చుకుంటూ, "వాళ్ళకు అర్థమయింది, అసలుజాతీయ వాదమంటే ఏమిటో"అంటాడు. దీనితాత్పర్యం ఏమిటంటే, పాకిస్తాన్‌తో యుద్ధంవస్తే దేశంలోని కోట్లాదిముస్లింలను జైళ్ళలోవేయాలని.

ఈ ముస్లింద్వేషంతో సమంగా, నిస్సిగ్గుగా, ప్రదర్శించుకున్నది సోషలిస్టు ద్వేషం. చివరికి వినోభావేనడిపిన 'భూదాన్' ఉద్యమం అనబడే ఫార్సునుగూడ 'దున్నేవాడికే భూమి' అనే కమ్యూనిస్టునినాదాన్ని ప్రచారంచేస్తోందని గోల్వాల్కర్ వ్యతిరేకిస్తాడు. "సోషలిజం ఈ గడ్డన పుట్టిందికాదు, అదిమన రక్తంలోగాని మన సంప్రదాయంలోగాని లేదు.... ఇక్కడున్న కోట్లాదిప్రజల ఆలోచనలకు అది పూర్తిగా భిన్నమయినది. కాబట్టి మన హృదయాలను కదిలించేశక్తిగాని, నిమగ్నతతో పనిచేసే ఉత్తేజాన్ని ఇచ్చేశక్తిగాని, దానికిలేవు". కావలసింది సోషలిజంకాదు,

శ్రమను గౌరవప్రదంగా భావించడం (dignity of labour). శ్రమచేయడం తక్కువ అని భావిస్తేనేగదా, చేయనివాళ్ళనుచూసి ఈర్ష్యపడడంగాని ద్వేషించడంగాని జరిగేది? శ్రమను గౌరవించడం నేర్చుకుంటే, కూర్చునితినడమే కాదు, శ్రమించడం గూడ (వారివారి స్వధర్మాలకు అనుసరించి) భగవంతుడిని భిన్నరూపాలలో ఆరాధించడమేనని గుర్తిస్తే, ఇక సోషలిజందేనికి? Dignity of labour అనే మాటకు ఇంత వక్రిఅర్థం ఇవ్వడం చాలా ఘనమయినవిషయం. కనీసం అందుకయినా గోల్వాల్కర్‌కు జోహార్లు చెప్పాలి!

గోల్వాల్కర్ ఏమనుకున్నా, ఈ దేశంలో ప్రజలు మాత్రం శ్రమచేయడం తమ ధర్మమనీ, తమశ్రమను దోచుకోవడం ఇతరుల ధర్మమనీ అనుకోవడంలేదు. అదిగుర్తించే, సోషలిజం మనరక్తంలో లేదనిప్రకటించిన గోల్వాల్కర్ శిష్యులు ఇవ్వాళ 'గాంధియన్ సోషలిజం' గురించి మాట్లాడుతున్నారు. సమ్మెను పాశుపతాస్త్రంగా పరిగణిస్తే భారతీయ మజ్దూర్‌సంఘానికి మనుగడలేనట్టే, సోషలిజం ఈ దేశప్రజల ఆలోచనకు చాలాదూరమని అనుకుంటే అటల్‌బిహారీ వాజ్‌పేయీకి ఈ దేశరాజకీయాలలో మనుగడవుండదు. అందుకే ఆర్. ఎస్. ఎస్. చెప్పేది ఒకటీ, ఆర్. ఎస్. ఎస్ అనుచరులు చేసేది మరొకటీనూ.

విప్లవ జాతీయవాదం

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా జరిగిన జాతీయోద్యమంలో బూర్జువా జాతీయవాదమే కాకుండ విప్లవజాతీయవాదం గూడ వుంది. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదపు ప్రత్యక్షపాలనను తొలగించి జడాబూర్జువావర్గం చేతిలో పాలనను పెట్టడం బూర్జువా జాతీయవాదమయితే, స్థానిక దోపిడీకి వ్యతిరేకంగా కదిలిన ప్రజలే సామ్రాజ్యవాదాన్నిసహితం తొలగించగలరన్నది విప్లవ జాతీయవాదం. 'దేశభక్తి' పేరిట వర్గవిభేదాలనూ వైషమ్యాన్నీ మరుగుపరచి బలవంతపు 'జాతీయఐక్యత'ను సాధించడం బూర్జువా జాతీయవాదమయితే, జాతిలో శ్రమదోపిడీ అంతమయిన తరువాతే జాతీయఐక్యతగానీ దేశభక్తిగానీ సాధ్యమన్నది విప్లవజాతీయవాదం. భూస్వాములూ మన సజాతీయులే కాబట్టి వాళ్లను వ్యతిరేకించవద్దన్నది బూర్జువా జాతీయవాదమయితే, భూస్వామ్యవ్యతిరేక పోరాటం చేయనిదే ఈ జాతికి బానిస సంకెళ్లు విడవని గుర్తించింది విప్లవ జాతీయవాదం. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటం శ్రమదోపిడీని అంతంచేసే పోరాటంలో ఒకభాగం మాత్రమే. ఇది విప్లవ జాతీయవాదపు సారాంశం. తద్విరుద్ధంగా, విదేశీపాలనను అంతంచేసి నల్ల దొరలను పీఠం ఎక్కించేది బూర్జువా జాతీయవాదం.

బూర్జువా జాతీయవాదానికి కాంగ్రెస్ నుండి ఆర్.ఎస్.ఎస్ వరకు అన్నిసంస్థలూ ప్రాతినిధ్యంవహించాయి. ఇందులో కాంగ్రెస్‌కూ ఆర్.ఎస్.ఎస్‌కూ తేడాస్వల్పం. 1946లో నావికాసిబ్బంది బొంబాయిలో తిరుగుబాటు చేసినప్పుడు కాంగ్రెస్ నాయకుడు మౌలానా ఆజాద్, "ఇది సమ్మెలకూ తిరుగుబాట్లకూ సమయంకాదు" అన్నాడు. అధికారం కొంత అప్పటికే చేతికివచ్చి ఇంకా ఎక్కువ త్వరలో రాబోతున్న భారత బూర్జువా వర్గానికి అది సమ్మెలకూ తిరుగుబాట్లకూ సమయంకాదు, 'దేశభక్తి'కి మాత్రమే సమయం. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం విధించినపన్ను కట్టవద్దని అడపాదడపా కాంగ్రెస్ పార్టీ రైతులకు నినాదం ఇచ్చిందిగానీ భూస్వాములకు కౌలు చెల్లించవద్దనో వెట్టిచారికీ చేయవద్దనో ఎన్నడూ పిలుపునివ్వలేదు. 1936 వరకు కాంగ్రెస్ పార్టీ తన తీర్మానాలలో కౌలు తగ్గింపు గురించిగూడ ఎన్నడూ మాట్లాడలేదు. బ్రిటిష్ ప్రాంతంకాక 'భారతీయ' రాజ్యాలలోవున్న ప్రజలలో కాంగ్రెస్ పార్టీ రాజకీయ చైతన్యాన్ని కలిగించడంలో చాలా ఉదాసీనంగావుంది- ఎందుకంటే మైసూర్‌మహారాజూ భోపాల్‌నవాబూ 'మనవాళ్లే' కాబట్టి.

విప్లవ జాతీయవాదానికి ఎవరు ప్రాతినిధ్యం వహించారంటే చెప్పడంకష్టం. కమ్యూనిస్టులు ప్రాతినిధ్యంవహించారని చెప్పడం రెండురకాలుగా చరిత్రను వక్రీకరించడం అవుతుంది. కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రణాళికలలోనూ తీర్మానాలలోనూ నాయకుల ఉపన్యాసాలలోనూ విప్లవ జాతీయవాదం మెండుగా లేకపోలేదుగాని, ఆచరణలో ఒక బెంగాలులోనో ఒక తెలంగాణాలోనో ఒక వర్లీలోనో ఒక కాసరగోడ్‌లోనో తప్ప దేశవ్యాప్తంగా కమ్యూనిస్టుపార్టీ వ్యూహంలో అది ఛాయామాత్రంగానే కనబడుతుంది. అంతకంటే ముఖ్యంగా, భారతదేశంలో విప్లవ జాతీయవాదానికి బీజాలు కమ్యూనిస్టు పార్టీ పుట్టుకకు ఏడెనిమిది దశాబ్దాలు పూర్వమే ప్రజాపోరాటాలలోపడ్డాయి. నీలిమందు ఎస్టేట్ యజమాన్లమీద తిరగబడ్డ తూర్పుబెంగాల్ ముస్లిం రైతాంగం, రంగ్‌మహల్ కొండలోయల్లో జమీందారు మీద తిరగబడ్డ సంథాల్ గిరిజనులు, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ అధికారాన్నే ఎదిరించిన ఔధ్‌రాజ్యపు కామందులూ, బ్రిటిష్ రెవెన్యూ పద్ధతి ప్రవేశపెట్టిన దోపిడీపై తిరగబడ్డ రంపప్రాంతపు గిరిజనులూ- వీళ్ళందరి ఆచరణలోనూ విప్లవ జాతీయవాదానికి (ఎంత అస్పష్టంగానయినా కానివ్వండి) బీజాలు ఏర్పడ్డాయి.

తూర్పుబెంగాల్‌లో 1831లో 'వహాబీ' తిరుగుబాటులో పాల్గొన్న ముస్లిం రైతాంగం జమీందార్లకూ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికీ తేడాచూపలేదు, జమీందార్లు 'భార

తీయులేగదాలని వదిలిపెట్టలేదు, అలాగని ఆ జమీందార్ల మనుగడకూ బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదానికీఉన్న సంబంధాన్నీ విస్మరించలేదు, విపరీతమయిన శిస్తువసూలు చేయడమేకాకుండ హిందూపండుగలకు ముస్లింరైతులనుండి బలవంతపు కానుకలు వసూలుచేయడం అలవర్చుకున్న జమీందార్లపై తిరగబడి, ఆ తిరుగుబాటుకు కొనసాగింపుగా కొందరు బ్రిటిష్ నీలిమందుఎస్టేట్ యజమాన్ల కార్ఖానాలను ఆక్రమించుకోవడమేకాకుండ, నార్కేల్‌బారియాను కేంద్రంగా ఒక విముక్తిప్రాంతాన్ని ఏర్పరచి (చాలా తాత్కాలికంగానే కానివ్వండి), బ్రిటిష్‌పాలన ఇకచెల్లదనీ, ఏముస్లింలనుండయితే బ్రిటిష్‌వాళ్లు పరిపాలనను చేజిక్కించుకున్నారో ఆ ముస్లింల పాలన తిరిగి నెలకొల్పబడాలనీ ప్రకటించారు. ఇది కొంతమేరకు తిరోగామి ఆలోచనే, కాని విప్లవ జాతీయవాదంనుండి పుట్టింది. దోపిడీని వ్యతిరేకించే పోరాటమూ జాతి విముక్తికోసం జరిగే పోరాటమూ విడదీయరానివన్నది విప్లవ జాతీయవాదానికి పునాది. ఆ అర్థంలో వహాబీ తిరుగుబాటు భారతదేశపు విప్లవ జాతీయోద్యమంలో మొదటి మెట్టులాంటిదనవచ్చు. ఆ తరువాత జరిగిన రైతాంగ, గిరిజన, కార్మిక ఉద్యమాలన్నింటిలోను ఈ వైఖరి ఏదోకొంత మేరకు కనిపిస్తుంది.

జాతివిముక్తినీ శ్రమదోపిడీనుండి విముక్తినీ విడదీయ నిరాకరించే విప్లవ జాతీయవాదాన్ని, శ్రమదోపిడీని సంరక్షించడం తన ముఖ్యకర్తవ్యంగాగల బూర్జువా జాతీయవాదం సహించలేదు. ఆశ్చర్యకరమయిన విషయమేమిటంటే, ఆ అసహనం అన్నిదేశాలలోనూ బూర్జువా జాతీయవాదం విప్లవజాతీయవాదాన్నీ, సోషలిజాన్నీ, 'దేశద్రోహం'అనే దూషించింది, గోల్వాల్కర్‌కూ అయొతుల్లా ఖొమైనీకీ వేరే ఏ విషయంలోనూ పొసగదుగానీ, ఇద్దరూగూడ తమదేశాలలోని వామపక్షభావాలుగల వాళ్ళను 'విదేశీతొత్తులు'నీ, 'దేశద్రోహులు'నీ వామపక్షభావాలను 'విజాతీయ' భావాలని 'విదేశీయులకుట్ర' అనీ దూషించారు. అమెరికాలోగూడ లెఫ్టిస్టు కార్యకలాపాలను అమెరికనేతర కార్యకలాపాల (un-American activities) కిందే నిషేధించారు. భారతదేశంనుండి ఇరాన్‌దాకా, ఇరాన్‌నుండి అమెరికాదాకా; మరొకరకంగా చెప్పాలంటే బ్రాహ్మణ గోల్వాల్కర్‌నుండి షియామతాధికారి ఖొమైనీదాకా, మతాధికారి ఖొమైనీనుండి 'ప్రజాస్వామిక' వాది మెకార్తీదాకా, అందరికీ వామపక్షభావాలు 'లాల్‌గులామీ' గానే కనబడాయంటే అది కాకతాళీయం కాదు. బూర్జువా జాతీయవాదానికి విప్లవజాతీయవాదాన్ని సోషలిజాన్నీ వ్యతిరేకించడానికి ఇంతకుమించిన ఆయుధంలేదు.

ఆ ఆరోపణకు విప్లవ జాతీయవాదం ఇచ్చేసమాధానం ఎస్. కె. కవిత. ఇందులో శ్రామిక అంతర్జాతీయత లేదా అంటే ఉంది, కాని అది afterthought గా కాకున్నా second thought గా వచ్చిచేరింది. ఎస్. కె. కవితకు నిజమయిన ప్రేరణ విప్లవ జాతీయవాదంనుండే వచ్చింది. లేకుంటే 'వందేమాతరం' అన్న మాట ప్రయోగించేవాడేకాదు.

తనతల్లిగా తానుభావించే భారతదేశాన్ని తాను ప్రేమించడం సహజం. కాని జాతిని రెండుగా చీల్చినవాళ్లు ఆ ప్రేమను అసాధ్యంచేస్తున్నారు. తనతల్లి రత్నగర్భ అనీ సస్యశ్యామల అనీ మలయజశీతలయనీ నమ్మడం తనకుసహజం. కాని ఆ గర్భాన్ని రత్నాలకోసంచీల్చి ఆ రత్నాలను ఎగుమతిచేసి ఆ తల్లి అంగాంగాన్నీ తాకట్టుపెట్టినవాళ్లు ఆ నమ్మకాన్ని అసాధ్యంచేస్తున్నారు. ఇక్కడ న్యాయం రాజ్యం చేస్తుందనీ, అదేదో హిందీసినిమా 'దేశభక్తి' పాటలో చెప్పినట్టు ఇక్కడ మన స్త్రీలలో స్వచ్ఛత, పెదవులపై సత్యం, రహిస్తాయనీ విశ్వసించడం, గర్వించడం తనకుసహజం. కానీ తమస్వార్థంతో ఈ దేశసంస్కృతిని కలుషితంచేసినవాళ్లు తనను విశ్వసించనీయడంలేదు, గర్వించనీయడంలేదు. ఇక్కడ- గోల్వాల్కర్ చెప్పినట్టు- స్త్రీని మాతృమూర్తిగా ఆరాధిస్తారని నమ్మడం తనకుసహజం, కాని మనిషి మాంసాన్ని సహితం వ్యాపారంచేసే పెట్టుబడిదారీ మార్కెట్‌లో చిక్కుకున్న కమలవంటి స్త్రీలు తనను నమ్మనీయడంలేదు. తానుతిరిగి ఈ దేశాన్ని ప్రేమించాలంటే, ఈ అక్రమాలు జరిగినప్పుడు 'దేశభక్తులు' అడగనిప్రశ్నలకు సమాధానం లభించాలనీ, అప్పుడే మన గులామీపోయి తాను 'వందేమాతరం' అనగలుగుతాననీ ఎస్. కె. విశ్వాసం. ఆ విశ్వాసం ఫాసిస్టు జాతీయవాదానికి ఇంకా ఏమేమి సమాధానాలు ఇస్తుందో నేను వివరించనక్కరలేదు, మీరేచదువుకోండి.

— కె. బాలగోపాల్